

آ جاهای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

- ۱ قلمرو فلسفه هستی است و به این اعتبار به آن می‌گویند. (مراکز پیش‌دانشگاهی تهران، خرداد ۹۰)
- ۲ مابعدالطبیعه وجود اشیا را به کمک یعنی به روش می‌شناسد. (مراکز پیش‌دانشگاهی تهران، خرداد ۹۱)
- ۳ فلسفه در شناخت هستی اشیا تا آنجا ریشه‌یابی می‌کند که به برسد.
- ۴ افلاطون می‌گوید: فلسفه منحصرأً با در برابر هستی آغاز می‌شود.
- ۵ در فلسفه، عقل معاش همان می‌باشد.
- ۶ آیات سوره توحید و آیات اول سوره حدید، عالی‌ترین مرتبه و هستند.

۱ پهنه بی‌پایان - مابعدالطبیعه	۲ تبیین عقلانی - عقلی	۳ وجود محض
۴ حیرت	۵ فطرت اول	۶ توحید - معرفت

(تمرین صفحه ۱۶ کتاب درسی)

ب عبارات زیر را در جای مناسب خود قرار دهید.

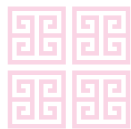
- ۷ آیا مفاهیمی مثل فلز، رادیوم، پرتو رادیواکتیو، بارالکتریکی، چشمه صوت و طول موج از امور واقعی حکایت می‌کند یا ساخته و پرداخته تخیلات بشرند؟ طبیعتاً بر اساس ، باید از امور واقعی حکایت کنند تا علوم، ارزش و اعتبار پیدا کند.
- ۸ آیا روابطی که بین امور وجود دارد قابل کشف و شناخت است یا خیر؟ در صورتی که قابل شناخت نباشد انسان در وادی سوفسطایی‌گری گرفتار می‌شود؛ بر اساس آدمی قادر به شناخت طبیعت است.
- ۹ روش‌هایی که برای مشاهده امور و روابط بین آنها به کار می‌بریم درست است یا خیر؟ در صورتی که این روش‌ها درست نباشد انسان به هیچ پیشرفتی در علوم دست نمی‌یابد و نمی‌تواند به یافته‌های خود اعتماد کند؛ لذا بر اساس انسان می‌تواند به یافته‌های تجربی خود اعتماد نماید.
- ۱۰ قوانین کشف‌شده توسط دانشمندان علوم تجربی در صورتی در همه زمان‌ها و مکان‌ها جریان دارد که طبیعت در همه زمان‌ها یکسان عمل نماید و یکی از مبانی فلسفی علوم، چنین امکانی را فراهم می‌آورد.
- ۱۱ قوانین علمی از چه چیزی حکایت می‌کند؟ همه آنها بیانگر رابطه و نسبت چیزی با چیز دیگر است که از آن به اصل علیت تعبیر می‌شود؛ در حقیقت همه قوانین علمی در پرتو موجه می‌گردد.

۷ اصل واقعیت داشتن جهان	۸ اصل قابل شناخت بودن طبیعت	۹ اصل درستی روش تجربه و آزمایش
۱۰ اصل یکسان عمل کردن طبیعت	۱۱ اصل تبعیت همه موجودات از قاعده علیت	

پ درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص نمایید.

- ۱۲ رشته‌های علوم انسانی، هر یک بر نوعی بینش فلسفی نسبت به جهان متکی است.
- ۱۳ «وجود»، اساسی‌ترین مفهوم و مدار همه بحث‌های فلسفه اولی می‌باشد. (دی ۸۷)
- ۱۴ تفسیر فیلسوف از جهان، سیر و حرکت انسان به صورتی است که جهانی شود فلسفی. (مراکز پیش‌دانشگاهی تهران، خرداد ۹۰)
- ۱۵ بشر ذاتاً متفکر است و تفکر فطرت اول است.
- ۱۶ فطرت ثانی آدمی را به پرسش درباره حقیقت وجود برمی‌انگیزد.
- ۱۷ خاستگاه فلسفه اسلامی در برخورد تاریخی اسلام با فلسفه‌های دیگر است. (مراکز پیش‌دانشگاهی تهران، خرداد ۹۱)
- ۱۸ مباحث وجود در فلسفه به قصد شناخت کل جهان هستی است. (دی ۸۷)

۱۲ درست	۱۳ درست	۱۴ نادرست
۱۵ نادرست	۱۶ درست	۱۷ نادرست
		۱۸ درست

ت به پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.

(فعالیت صفحه ۹ کتاب درسی)

۱۹ هر یک از موارد زیر، متعلق به کدام یک از فطرت‌های اولی یا ثانوی است؟

الف مسافرت برای کسب انبساط خاطر	ب کسب مهارت رانندگی
ب تفکر راجع به علل اولیه عالم	ت تلاش برای زدودن اعجاب و حیرت
ث تفکر درباره شغل آینده	ج تفکر درباره رابطه عدل خداوند با کشتار بی‌رحمانه عده‌ای از مسلمانان آسیای شرقی
ج چرا نیستیم؟	ح چرا هستیم؟
الف فطرت اول	ب فطرت اول
پ فطرت ثانوی	ت فطرت ثانوی
ث فطرت اول	ج فطرت ثانوی
ج فطرت ثانوی	ح فطرت ثانوی

۲۰ فلسفه را از منظر حکمای اسلامی تعریف کنید.

فلسفه سیر و حرکت انسان است، به صورتی که جهانی شود عقلانی، درست مشابه و نظیر جهان عینی و خارجی.

(تمرین صفحه ۱۷ کتاب درسی)

۲۱ هدف مابعدالطبیعه را به اختصار شرح دهید.

مباحث وجود در فلسفه، به قصد شناخت کل جهان هستی است؛ فیلسوف می‌خواهد تصویری جامع و صحیح از جهان هستی به دست آورد.

(تمرین صفحه ۶ کتاب درسی)

۲۲ معمای بزرگ و راز سر به مهری که از آغاز آفرینش تاکنون بشر را به خود مشغول داشته، کدامین سؤال هاست؟

جهان هستی از کجا پدید آمده است؟ چرا پدید آمده است؟ سرانجام هستی چه خواهد بود؟

(دی ۸۶)

۲۳ چه ویژگی‌هایی دین را با فلسفه مرتبط می‌سازد؟

ماهیت فلسفی برخی از آموزه‌های دین - دعوت دین به تفکر

۲۴ اهل حدیث، چه کسانی بودند؟

گروهی که معلوماتشان در حد نقل و روایت احادیث بود و هرگونه بحث و تعمق و تجزیه و تحلیل در مسائل عقلی دین را ناروا می‌شمردند.

(دی ۸۷)

۲۵ محتوای اصلی فلسفه اسلامی و ستون فقرات آن را چه چیز تشکیل می‌دهد؟

محتوای اصلی و ستون فقرات فلسفه اسلامی را دیدگاه‌های ژرف کتاب و سنت نسبت به جهان هستی تشکیل می‌دهند.

(تمرین صفحه ۱۷ کتاب درسی)

۲۶ خاستگاه فلسفه اسلامی را توضیح دهید.

خاستگاه فلسفه اسلامی را باید در متن و بطن خود اسلام جست‌وجو کرد و نه در برخورد تاریخی اسلام با فلسفه‌های دیگر.

ث به پرسش‌های زیر پاسخ کامل دهید.**۲۷** کدام یک از اشکال زیر، رابطه و نسبت بین احکام وجود را با احکام و قوانین مربوط به وجود عالم ماده نشان می‌دهد؟ توضیح دهید. (فعالیت صفحه ۴ کتاب درسی)

شکل سمت چپ؛ زیرا عالم ماده بخشی از کل هستی است، لذا وقتی از قوانین کلی حاکم بر جهان هستی سخن گفته می‌شود، آن قوانین شامل عالم ماده نیز می‌گردد.

(تمرین صفحه ۱۷ کتاب درسی)

۲۸ مابعدالطبیعه را تعریف کنید و بنویسید علوم و فلسفه هر کدام موجودات را از چه جنبه‌ای مورد مطالعه قرار می‌دهند.

مابعدالطبیعه، علمی است که از وجود تنها از آن جهت که وجود دارد بحث می‌کند. فلسفه می‌خواهد احکام و قواعد اشیا را از آن جهت که هستند و وجود دارند کشف کند، اما هر یک از علوم گوناگون به مطالعه چهره‌ای خاص از موجودات می‌پردازد.

(مراکز پیش‌دانشگاهی تهران، خرداد ۹۰ و ۹۱)

۲۹ فطرت اول و فطرت ثانی را تعریف نمایید.

فطرت اول: همان حالت عادی و روزمره زندگی ماست. (تشکیل خانواده، تحصیلات دانشگاهی و...) فطرت ثانی: هنگامی که انسان درباره مسائل کلی جهان هستی، هدف زندگی و جایگاه خود در جهان هستی می‌اندیشد و برای پاسخ‌گویی به این سؤالات به فکر فرو می‌رود، در فطرت ثانی قرار دارد. بشر ذاتاً متفکر است و تفکر همان فطرت ثانی اوست.

(مراکز پیش‌دانشگاهی میبد، اردیبهشت ۸۹)

۳۰ لازمه عبور از فطرت اول به فطرت ثانی چیست؟ توضیح دهید.

لازمه آن این است که آدمی هرچند برای لحظاتی از قید عقل معاش خارج شود و با پرسش‌هایی روبه‌رو شود که پاسخ‌گویی به آنها به ظاهر سودی در بر ندارد و بنابر مصالح زندگی عادی مطرح نشده است، اما در حقیقت ارزش آنها به اندازه ارزش وجود آدمی است.

(تمرین صفحه ۱۷ کتاب درسی)

۳۱ با توجه به عبارت «فأینما تولوا فثم وجه الله» پس به هر سو رو کنید آنجا روی [به] خداست. چرا نمی‌توان خداوند را جسم دانست؟

(تمرین صفحه ۱۷ کتاب درسی) جسم محدود به زمان و مکان است، اگر خدا جسم بود محدود به مکان و زمان بود و نمی‌توانست در همه‌جا حضور داشته باشد.

(تمرین صفحه ۱۷ کتاب درسی)

۳۲ با توجه به بیان امیرالمؤمنین علی (ع) در مورد فرشتگان، به چهار خصوصیت آنها اشاره نمایید.

موجوداتی هستند که برتر از عالم طبیعت‌اند - موجوداتی کامل و عاری از ماده و قوه‌اند - با تجلی حضرت حق به آنها، به کمال ممکن رسیدند - نمونه بارز خلقت‌اند - واسطه فیض آفرینش هستند.

(اسفند ۸۷)

۳۳ ماهیت فلسفه اسلامی را توضیح دهید.

فلسفه اسلامی فلسفه‌ای است که محتوای اصلی و ستون فقرات آن را دیدگاه‌های ژرف کتاب و سنت نسبت به جهان هستی تشکیل می‌دهند و شکل و صورت و چگونگی تبیین و استدلال در آن به شیوه فلاسفه است.

آ جاهای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

- ۱ مورخان فلسفه، اصالت عقل اروپاییان را در عصر جدید متأثر از می‌دانند.
- ۲ شرح استادانه‌ای که بر کتاب اشارات ابن‌سینا نوشت، به فلسفه رونق تازه‌ای بخشید و شاگردش قطب شیرازی، بزرگ‌ترین دایرة‌المعارف فارسی، یعنی را نوشت. (تیر ۸۷)
- ۳ به ترجمه کتب فلسفی و به ویژه آثار ارسطو و شروح آنها همت گماشت و برخی کتاب‌های مهم ارسطو را ترجمه کرد.
- ۴ ابوبشر متی بن یونس، کتاب را ترجمه کرد.
- ۵ در قرن یازدهم،، فیلسوف بزرگ اسلامی کوشید فلسفه ابن‌سینا را به روش اشراقی تفسیر کند.
- ۶ اسکندر افرویدیسی از شارحان است و ابن‌سینا او را نامید.
- ۷ ابن‌ناعمه، کتاب را ترجمه کرد و آن را اصلاح نمود.
- ۸ صدرالمتألهین فلسفه خود را نامید و یکی از بزرگ‌ترین مروجان آن است. (مراکز پیش‌دانشگاهی تهران، خرداد ۹۰)

۱۹ فلسفه اسلامی	۲۰ خواجه نصیرالدین طوسی - درة التاج
۲۱ اسحاق بن حنین	۲۲ شعر ارسطو
۲۳ میرداماد	۲۴ ارسطو - فاضل متأخرین
۲۵ اتولوجیا - کندی	۲۶ حکمت متعالیه - علامه طباطبایی

ب درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص نمایید.

- ۹ ایرانیان بعد از تسلط مسلمانان با فرهنگ یونانی آشنا شدند.
- ۱۰ بیت‌الحکمه، مرکز تجمع اهل علم و فلسفه و مترجمان کتب علمی و فلسفی بود که توسط هارون تأسیس شد. (مراکز پیش‌دانشگاهی مید، اردیبهشت ۸۹)
- ۱۱ حوزه‌های فلسفی و علمی از یونان به انطاکیه انتقال یافت. (دی ۸۷)
- ۱۲ استادان فلسفه حزان در عصر خلافت معتضد عباسی از حزان به بغداد منتقل شدند.
- ۱۳ از قرن دوازدهم به تدریج آثار ابوعلی سینا و ابن رشد به لاتین ترجمه شد و در اختیار متفکران مسیحی غرب قرار گرفت.
- ۱۴ راجر بیکن در فلسفه، تحت تأثیر ابن رشد بود و از نظر علمی از ابن هیثم تأثیر پذیرفت.
- ۱۵ اولین کسی که اصطلاح «حکمت متعالیه» را به کار برد، صدرالمتألهین بود.

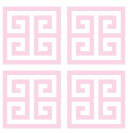
۲۷ نادرست	۲۸ درست	۲۹ نادرست	۳۰ درست
۳۱ درست	۳۲ نادرست	۳۳ نادرست	

پ به پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.

- ۱۶ هارون به تشویق چه کسی و کجا را تأسیس کرد؟
 هارون به توصیه و تشویق وزیر خود، یحیی برمکی، بیت‌الحکمه را تأسیس کرد. (تیر ۸۷)
- ۱۷ دو واقعه مهم که در زمان خلافت عباسیان موجب پیدایش نهضت ترجمه شد، کدام‌اند؟
 اول اینکه ایرانیان به دستگاه خلافت راه یافتند و دوم اینکه بغداد مرکز خلافت اسلامی قرار گرفت. (اردیبهشت ۸۷)
- ۱۸ حوزه‌های فلسفی و علمی که در انتقال دانش از یونان به فرهنگ اسلامی نقش به‌سزایی داشت و شهری اسلامی که در نهضت نقش مؤثر و اساسی ایفا کرد، کدام‌اند؟
 اسکندریه - بغداد

۱۹ کتاب «محاکمات» از کیست و موضوع آن چیست؟

قطب‌الدین رازی - ارزیابی شرح‌های خواجه طوسی و فخرالدین رازی بر کتاب اشارات ابن‌سینا

(مراکز پیش‌دانشگاهی تهران، خرداد ۹۰)

۲۰ «اصالت عقل» اروپاییان در عصر جدید متأثر از کدام فیلسوفان اسلامی بوده است؟

ابن سینا و ابن رشد

۲۱ خواجه نصیرالدین طوسی چگونه به فلسفه مشایی رونقی دوباره بخشید؟

او با شرح استادانه‌ای که بر اشارات و تنبیهات ابن سینا نوشت به فلسفه مشایی رونقی دوباره بخشید.

ت به پرسش‌های زیر پاسخ کامل دهید.

۲۲ اندیشه اسلامی چه تأثیری در تفکر مغرب زمین داشت؟ به اختصار شرح دهید.

شناخت گسترده‌تر غربیان از اندیشه‌های ارسطو؛ آشنایی با ابتکارات فیلسوفان اسلامی برای سازگار کردن اعتقادات دینی با استدلال‌های عقلی؛ تأثیرپذیری استادان بزرگ دانشگاه‌های پاریس و آکسفورد از اندیشه‌های ابن سینا و ابن رشد و ابن هیثم

۲۳ بیت‌الحکمه را معرفی کنید و تأثیر آن را بر علم و فلسفه اسلامی بنویسید.

این محل، مرکز تجمع اهل علم و فلسفه و مترجمان کتب علمی و فلسفی از زبان‌های گوناگون بود. نقل و ترجمه علوم گوناگون از قبیل منطق، فلسفه، نجوم، ریاضیات، طب، ادب و سیاست از زبان‌های یونانی، پهلوی، هندی و سریانی سبب گسترش و توسعه این دانش‌ها و علوم در سرزمین‌های اسلامی گردید.

۲۴ ایرانیان پیش از اسلام، چگونه با فرهنگ یونانی آشنا شدند؟

اندکی پیش از فتوحات مسلمانان، انوشیروان ساسانی در خوزستان مدرسه‌ای تأسیس کرد و بسیاری از کتب سریانی، هندی و یونانی را در آنجا گرد آورد. این مدرسه هفت تن از فلاسفه نوافلاطونی را که از آتن اخراج شده بودند، به استادی پذیرفت و به آنان اجازه داد که دانش خود را منتشر سازند.

۲۵ چرا راه یافتن ایرانیان به دربار خلافت عباسی یک واقعه مهم به‌شمار می‌رود؟

قبل از ورود اسلام به ایران، ایرانیان به واسطه جندی شاپور با فرهنگ‌ها و علوم گوناگون آشنا بودند. راه یافتن آنها به دربار سبب گردید تا حکومت را در تأسیس مراکز علمی و لزوم آشنایی با علوم گوناگون متقاعد سازند.

۲۶ چگونگی آشنایی متفکران مسیحی مغرب زمین با آرای ارسطو را بنویسید.

اگرچه متفکران مسیحی قبل از ترجمه آثار ابن سینا و ابن رشد با فلسفه افلاطون و نوافلاطونی آشنایی داشتند، اما از قرن دوازدهم به تدریج آثار ابوعلی سینا و ابن رشد به لاتین ترجمه شد و آنان از این طریق، شناخت گسترده‌تری از اندیشه‌های ارسطو پیدا کردند.

۲۷ نهضت ترجمه چه تأثیری در انتقال علوم و فلسفه یونان داشت؟

نهضت ترجمه، سبب گشت تا علوم گوناگونی از قبیل منطق، فلسفه، نجوم، ریاضیات، طب و سیاست از زبان‌های مختلف مخصوصاً یونانی ترجمه شود و در اختیار اندیشمندان مسلمان قرار گیرد. افرادی مثل حنین بن اسحاق، اسحاق بن حنین، متی بن یونس از مترجمان اولیه آثار حکما و دانشمندان یونان بودند.

آ جاهای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

- ۱ مواد قضایا در فلسفه به معروف است.
- ۲ وجود و ماهیت در از هم قابل تفکیک و در غیر قابل تفکیک هستند.
- ۳ ذاتی را که نه از وجود ابا دارد و نه از عدم، می‌نامیم.
- ۴ در جملات حملی «ماه هست»، «خوشید هست»، موضوع «.....» و محمول «.....» نامیده می‌شود. (اسفند ۸۷)
- ۵ همه اشیا واقعی در جهان، در به دو جزء «وجود» و «ماهیت» تحلیل می‌شوند. (دی ۸۷)
- ۶ فلسفه اسلامی که در آغاز به وسیله فارابی تأسیس شد، سرشتی داشت.
- ۷ نخستین و مهم‌ترین اصلی که می‌تواند مبدأ و نقطه شروع تحقیق فلسفی قرار گیرد، قبول اصل آدمی است.
- ۸ اصل واقعیت مستقل از ادراک آدمی، از است که نه اثبات‌شدنی است و نه انکارشدنی.
- ۹ برای درک مدعای مغایرت وجود با ماهیت، آن کافی است.
- ۱۰ رابطه رابطه‌ای است که عقل نه ناگزیر از قبول آن است و نه نفی آن.
۱ مواد ثلاث	۲ ذهن - عین (خارج از ذهن)
۳ ممکن‌الوجود	۴ ماهیت - وجود
۵ ذهن	۶ کاملاً استدلالی
۷ واقعیت مستقل از ادراک	۸ بدیهیات اولیه
۹ تصور	۱۰ وجوبی

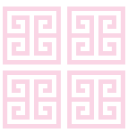
ب درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص نمایید.

- ۱۱ مرز جدایی فلسفه از سفسطه، اصل مغایرت وجود و ماهیت است.
- ۱۲ ماهیت هر شیء، هستی آن شیء است.
- ۱۳ مجرد تصور یک ماهیت، برای حمل وجود و اتحاد مفهوم وجود با آن، کافی است. (دی ۸۷)
- ۱۴ حمل وجود بر یک ماهیت، از نوع حمل یک ماهیت بر خودش است.
- ۱۵ چیزی که بر حسب ذات «لا اقتضاء» باشد، ممکن‌الوجود است.
- ۱۶ از نظر حکمای اسلامی، وجود و ماهیت در خارج دو چیز مغایر هستند.
۱۱ نادرست	۱۲ نادرست	۱۳ نادرست
۱۴ نادرست	۱۵ درست	۱۶ نادرست

ب به پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.

- ۱۷ همان‌طور که زوجیت برای عدد دو ضرورت دارد، «وجود» برای کدام‌یک از موضوعات زیر، ضروری و برای کدام‌یک، ممتنع و برای کدام، ممکن است؟ (تمرین صفحه ۳۴ کتاب درسی)
الف خداوند	ب انسان	پ شریک خداوند
ت دایره مستطیل	ث آخرت	ج دریای جیوه
الف ضروری	ب ممکن	پ ممتنع
ت ممتنع	ث ممکن	ج ممکن

- ۱۸ مرز جدایی فلسفه از سفسطه قبول کدام اصل فلسفی است؟ (مراکز پیش‌دانشگاهی میبد، اردیبهشت ۸۷)
- اصل واقعیت مستقل از ادراک آدمی
- ۱۹ منطقیین، وجوب، امکان و امتناع را چه نامیده‌اند؟
- مواد قضایا

(اسفند ۸۷)

۲۰ به چه دلیل، فلسفه اسلامی در آغاز به فلسفه مشاء معروف شد؟

تأثیرپذیری از ارسطو و داشتن سرشتی کاملاً استدلالی

۲۱ با توجه به اینکه فهم ما از قضیه «انسان، انسان است» با «انسان، موجود است» یکسان نیست، کدام مسئله فلسفی اثبات می‌شود؟

زیادت وجود بر ماهیت در ذهن (با تغایر مفهومی وجود و ماهیت)

۲۲ بحث مواد قضایا، در فلسفه به چه نامی مشهور است؟ و از ابداعات کدام روش فکری است؟

مواد ثلاث - فیلسوفان مشایی

۲۳ منظور از «ماهیت» چیست؟

ماهیت هر شیء، عبارت است از چیستی آن شیء؛ هرگاه از ذات یک شیء سؤال می‌شود، پاسخ صحیح، ماهیت آن شیء است.

۲۴ چرا هر چیزی که در ذهن تصور می‌کنیم، دلیلی بر وجود داشتن آن نیست؟

زیرا در این صورت همه امور ذهنی باید موجود می‌شدند، در حالی که این‌گونه نیست.

ت به پرسش‌های زیر پاسخ کامل دهید.

۲۵ دلیل مغایرت مفهوم وجود را با ماهیت، با مثال توضیح دهید.

اگر مفهوم وجود عین مفهوم ماهیت یا جزء آن بود، دیگر اثبات وجود هیچ ماهیتی به دلیل نیاز نداشت و تصور هر ماهیتی برای اثبات وجود آن کافی بود. در حالی که تصور یک ماهیت، برای حمل وجود و اتحاد مفهوم وجود با آن کافی نیست. مثلا وقتی ققنوس (پرنده افسانه‌ای) را تصور می‌کنیم موجود نمی‌شود.

۲۶ تقسیم وجود را از نظر فلاسفه (حکما) با ذکر مثال بنویسید.

واجب‌الوجود: در صورتی که رابطه موضوع با وجود ضروری باشد؛ مانند خدا.
ممکن‌الوجود: در صورتی که موضوع، نه اقتضای وجود داشته باشد نه عدم؛ مانند انسان.
ممتنع‌الوجود: در صورتی که موضوع با وجود رابطه منفی و ممتنع داشته باشد؛ مانند دایره مستطیل.

۲۷ نخستین و مهم‌ترین اصلی که می‌تواند مبدأ تحقیق فلسفی قرار گیرد، کدام اصل است؟ آن را شرح دهید.

اصل واقعیت مستقل از ادراک آدمی - این اصل به این معناست که مستقل از ادراک انسان، واقعیتی وجود دارد که ذهن بشر از قبول آن چاره‌ای ندارد و هر انسان سالمی بدون درنگ به بدهت این اصل حکم می‌کند، لذا از بدیهیات اولیه است.

۲۸ مواد ثلاث را نام برده و به طور مختصر توضیح دهید.

ضرورت، امکان، امتناع
ضرورت: در صورتی که رابطه موضوع با وجود، ضروری باشد.
امکان: در صورتی که موضوع نسبت به وجود و عدم، اقتضایی نداشته باشد.
امتناع: در صورتی که موضوع با وجود رابطه منفی و ممتنع داشته باشد.

۲۹ این جمله حکما که شکاک واقعی وجود ندارد، ناظر به کدامیک از اصول اساسی تفکر است؟ آن را توضیح دهید.

اصل یقینی مستقل بودن واقعیات از ادراک آدمی - سوفسطایی در عمق ذهن و ادراک خویش به این اصل معترف است و تنها در مقام بحث یا تأملات سطحی آن را انکار می‌کند.

۳۰ رابطه وجوبی، امکانی و امتناعی را با ذکر مثال تعریف کنید.

رابطه وجوبی: رابطه حتمی و اجتناب‌ناپذیر بین موضوع و محمول، که عقل خلاف آن را نمی‌پذیرد؛ مانند زوج بودن برای عدد ۴
رابطه امکانی: یعنی رابطه بین موضوع و محمول هم می‌تواند مثبت باشد و هم منفی؛ مانند زوج بودن برای عدد، عدد می‌تواند زوج باشد و می‌تواند زوج نباشد.
رابطه امتناعی: رابطه‌ای که محال است بتوانیم محمول را بر موضوع حمل کنیم؛ مانند زوج بودن برای عدد ۳